

ศิลปปะงานใบตอง: การทำและเย็บกระทง

คู่มือช่างศิลป์สำหรับการบรรจุ
อาหารอย่างวิจิตร

รหัสวิชา 20406-2008 | งานใบตอง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

หัวใจหลักของช่างศิลป์

ปฏิบัติงานใต้อาณัติ การห่อขนมและเย็บกระทงใส่อาหารได้ตามรูปแบบที่กำหนด
ผ่าน 3 แกนการเรียนรู้หลัก

ความรู้ (Head)

เลือกวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง
และสามารถอธิบายกระบวนการ
ปฏิบัติงานห่อและเย็บกระทง
ได้อย่างละเอียด

ทักษะ (Hands)

ลงมือปฏิบัติการห่อขนมและ
เย็บกระทงใส่อาหารได้จริง
ตามมาตรฐานอาชีพอย่าง
ถูกต้องและประณีต

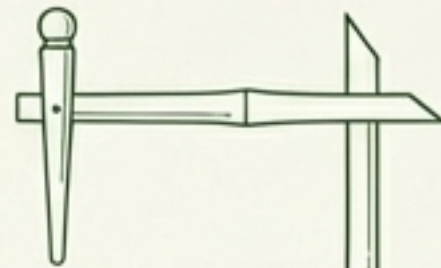
ทัศนคติ (Heart)

เอาใจใส่ เห็นคุณค่าของการ
อนุรักษ์ และสามารถนำทักษะไป
ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
ในชีวิตประจำวัน

โครงสร้างงานใบตอง 14 รูปแบบ

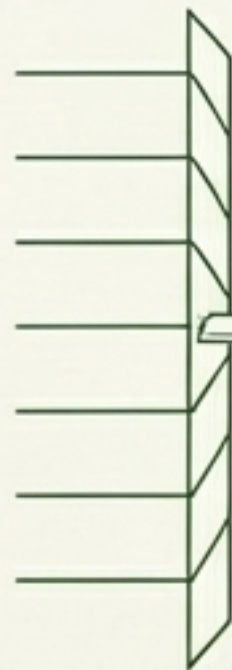
การแยกประเภทตามวัตถุประสงค์การใช้งาน

งานกระถาง (Containers)

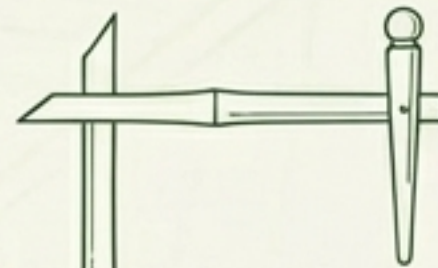

โครงสร้างแบบเปิด สำหรับรองรับและจัดทรงอาหาร

1. มุมเดียวดุนกัน
2. สองมุมดุนกัน
3. สองมุมท้องแบน
4. สามมุม
5. สี่มุมปากหยัก
6. สี่มุม
7. ห้ามุม

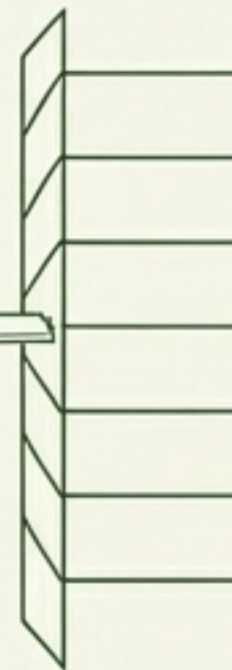

งานห่อ (Wrappings)

โครงสร้างแบบปิด สำหรับห่อหุ้มและปกป้องอาหาร

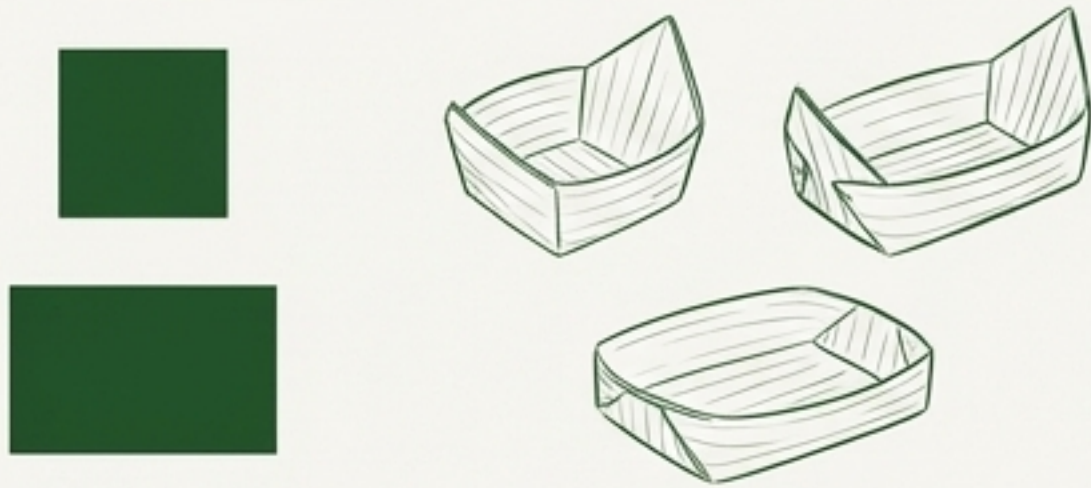
8. ห่อสวม
9. ห่อทรงเตี้ย
10. ห่อทรงสูง
11. ขนมหี้น
12. ข้าวต้มน้ำร้อน
13. ข้าวต้มมัด
14. ข้าวต้มมัดใต้

เรขาคณิตของงานกระดาษ

ศาสตร์แห่งการพับที่เริ่มต้นจากรูปทรงพื้นฐาน

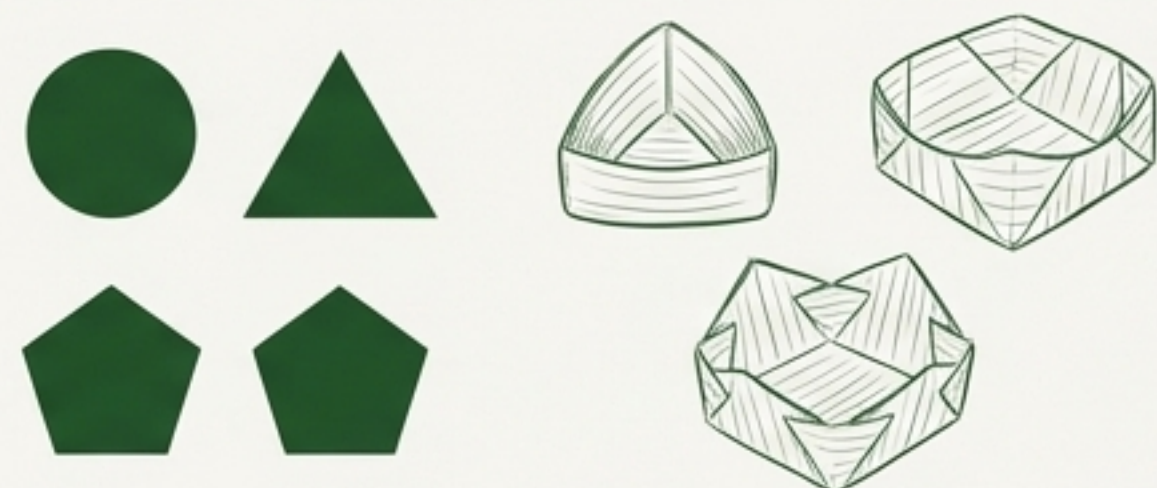
1-2 มุม (Simple Forms)

มุมเดียวดุนกัน, สองมุมดุนกัน, สองมุกท้องแบน

กระดาษมุมเดียวดุนกันและสองมุมดุนกัน
เริ่มต้นจากการตัดใบตองเป็น
รูปสี่เหลี่ยม ส่วนแบบท้องแบนนิยมใช้ใส่
ขนมตาล และ ขนมกล้วย

3-5 มุม (Complex Forms)

สามมุม, สี่มุม, สี่มุมปากหยัก, ห้ามุม

กระดาษสามมุม สี่มุม และห้ามุม
เกิดจากการเตรียมฐานโดยตัดใบตองเป็น
รูปวงกลม ยกเว้นสี่มุมปากหยักที่ใช้สี่เหลี่ยมจัตุรัส

เคล็ดลับช่าง: การเย็บกระดาษทุกรูปแบบ ต้องใช้ใบตองซ้อนกัน 2-3 ชั้นเพื่อความแข็งแรง

สถาปัตยกรรมงานห่อ

การปรับโครงสร้างใบตองให้เข้ากับลักษณะของอาหาร

ทรงมาตรฐาน (Standard Forms)

โครงสร้างที่เน้นความสูงและระนาบ

ห่อสวม
(แบบครอบ)

ห่อทรงเตี้ย
(สำหรับขนมแบน)

ห่อทรงสูง
(เพิ่มพื้นที่แนวตั้ง)

ทรงเฉพาะกิจ (Specialty/Tied Forms)

โครงสร้างที่ออกแบบตามเอกลักษณ์ของขนม

ขนมเทียน
(ทรงพีระมิด)

ข้าวต้มน้ำวัน
(ทรงสามเหลี่ยม)

ข้าวต้มมัด
(มัดคู่ประกบ)

ข้าวต้มมัดใต้
(ทรงระบอก
ยาวมัดเป็นข้อ)

ไม้ลูกชิ้นเหล่านี้เป็นชิ้นเล็กๆ
สามารถใช้แทนไม้กลัดแบบดั้งเดิมได้ในยามจำเป็น

เส้นทางสู่ความเชี่ยวชาญ

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (GPAS 5 Steps Active Learning)

Gathering

รวบรวมข้อมูล: สังเกตงาน
ใบตองในชีวิตประจำวันและ
ประเพณีวัฒนธรรม

Processing

จัดระเบียบความคิด: วิเคราะห์
รูปแบบและระดมสมองจัดทำ
ผังมโนทัศน์ (Mind Map)

Applying 1

ลงมือปฏิบัติจริง: ดำเนินการ
ห่อและเย็บกระทงทั้ง 14
รูปแบบด้วยตนเอง

Self-regulating

ประเมินและต่อยอด: ทดสอบความรู้
สะท้อนผลงาน และนำไปใช้จริงในชีวิต
ประจำวัน

Applying 2

สื่อสารและนำเสนอ: ร่วมกันสรุป
บทเรียนและอภิปรายผลงานที่
สร้างสรรค์

เกณฑ์คุณภาพในการปฏิบัติงาน และข้อกำหนด

ภารกิจ (The Mission)

เป้าหมาย: ผลิตชิ้นงาน 14 รูปแบบ
(รูปแบบละ 1 ชิ้น)

ใบตองเป็นของสดและเสื่อมสภาพง่าย
ต้องบริหารเวลาในการลงมือปฏิบัติให้แม่นยำ

เกณฑ์คุณภาพ 10 คะแนน (Quality Standards)

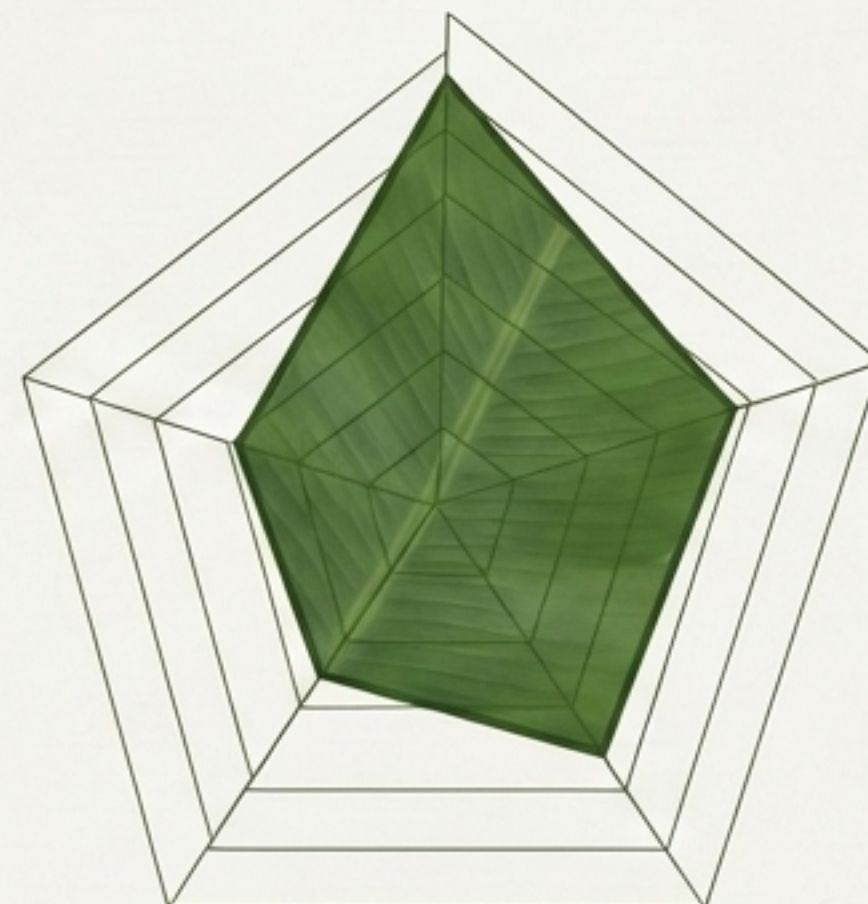
1. ความสวยงาม ประณีต สดส่วน
(40% / 4 คะแนน)

2. เตรียมวัสดุ
อุปกรณ์ครบถ้วน
(20% / 2 คะแนน)

3. ประหยัดและเสร็จทันเวลา
(20% / 2 คะแนน)

4. การตรงเวลา
(10% / 1 คะแนน)

5. ความสามัคคี
และมีน้ำใจ
(10% / 1 คะแนน)

เกณฑ์ผ่าน (Passing Grade): 8 / 10 คะแนน

ก้าวต่อไปของช่างศิลป์

เตรียมพร้อม

เตรียมอุปกรณ์: จัดเตรียมใบตอง ไม้กลัด (หรือไม้ลูกชิ้นเหลา) และอุปกรณ์ทำความสะอาดให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมง

ทดสอบ

Pre-Test / Post-Test: ทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิต และการเลือกใช้ใบตอง

ลงมือสร้างสรรค์

เริ่มปฏิบัติงาน: เริ่มฝึกฝนจาก 'การเตรียมใบตองปากกลม' สู่การสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 14 รูปแบบ

เริ่มลงมือปฏิบัติ